

Prof. Dr. ÖMER EKMEKÇİ

İ.Ü. Hukuk Fakültesi
İş ve Sosyal Güvenlik Hukuku
Anabilim Dalı Öğretim Üyesi

TOPLU İŞ HUKUKU DERSLERİ

onikilevha
1111 11111111 11111111111111111111

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	VII
İÇİNDEKİLER	IX
§ 1. TOPLU İŞ HUKUKUNA GİRİŞ	1
I. TOPLU İŞ HUKUKUNUN GELİŞİMİ.....	1
II. ANAYASA’NIN İLGİLİ HÜKÜMLERİ.....	4
III. SENDİKA VE TOPLU PAZARLIK HAKKINA İLİŞKİN ULUSLARARASI BELGELER.....	8
1. Avrupa Konseyi Belgeleri	8
a. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi.....	8
b. Gözden Geçirilmiş Avrupa Sosyal Şartı	8
2. Uluslararası Çalışma Örgütü Sözleşmeleri.....	9
a. 87 No’lu Sendika Özgürlüğü ve Sendikalaşma Hakkının Korunması Sözleşmesi.....	10
b. 98 No’lu Örgütlenme ve Toplu Pazarlık Hakkı Sözleşmesi	12
c. 151 No’lu Çalışma İlişkileri (Kamu Hizmeti) Sözleşmesi	14
d. 135 No’lu İşçi Temsilcileri Sözleşmesi	17
e. 11 No’lu Örgütlenme Özgürlüğü (Tarım) Sözleşmesi	18
3. Birleşmiş Milletler Belgeleri	19
a. İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi.....	19

b. Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklar Uluslararası Sözleşmesi.....	19
c. Medeni ve Siyasi Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşme	20
4. Avrupa Birliği Belgeleri.....	21
a. Avrupa Birliği Temel Haklar Şartı.....	21
b. Çalışanların Temel Sosyal Hakları Topluluk Şartı....	21
IV. TOPLU İŞ HUKUKU'NDA YARGILAMAYA İLİŞKİN GENEL ESASLAR.....	22

BİRİNCİ BÖLÜM SENDİKA HUKUKU

§ 2. SENDİKA ÖZGÜRLÜĞÜ.....	25
I. GENEL OLARAK	25
II. SENDİKA ÖZGÜRLÜĞÜNÜN AYRIMLARI.....	25
1. Bireysel sendika özgürlüğü	25
a. Olumlu sendika özgürlüğü.....	26
b. Olumsuz sendika özgürlüğü	26
2. Kollektif sendika özgürlüğü.....	26
§ 3. SENDİKA KAVRAMI VE UNSURLARI.....	28
I. SENDİKANIN TANIMI.....	28
II. SENDİKANIN UNSURLARI.....	28
1. Özel hukuk tüzel kişiliği.....	28
2. İşçi ve işverenlerce kurulması.....	28
3. Amaç unsuru	29
4. Serbestçe kurulan bir tüzel kişilik olması.....	29
5. Sendikaların bağımsız kuruluşlar olması	29
6. Cumhuriyetin temel niteliklerine ve demokratik esaslara uygun faaliyet.....	30
§ 4. SENDİKALARIN KURULMASI	31

I.	SENDİKALARIN KURULUŞ DÜZEYİ	31
1.	İşyeri/işkolu/meslek esasına göre sendikalaşma	31
2.	Sendikaların işkolu esasına (sendikanın faaliyette bulunacağı işkolu) göre kurulması	32
3.	İşyerinin girdiği işkolunun belirlenmesi	34
a.	İşkolunun Bakanlıkça belirlenmesi.....	34
b.	Tespitin asıl işe göre yapılması.....	35
c.	Bağlı işyerlerinde tespit.....	36
d.	Parçalı tespit	40
e.	Alt işverenlerde tespit.....	42
f.	Tespitin yapılma zamanı	45
g.	İşkolu tespiti – NACE ilişkisi	46
h.	Tespit karşı dava açılması	48
II.	İŞÇİ SENDİKASININ KURULUŞ USULÜ	51
1.	Sendika kurucularının nitelikleri.....	51
a.	İşçi sıfatına sahip olmak.....	51
b.	Fiilen çalışmak.....	52
c.	Fiil ehliyetine sahip olmak.....	53
d.	Belirli suçlardan hüküm giymemiş olmak.....	53
e.	Asgari kurucu sayısı	53
2.	Tüzük ve belgelerin hazırlanması ve tevdi	53
3.	Sendikanın tüzel kişilik kazanma anı.....	54
4.	Tüzel kişilik kazandıktan sonra yapılacaklar	55
5.	Tüzük ve belgelerde eksiklik veya kanuna aykırılık saptanması.....	55
6.	Sendikanın fiil ehliyetini kazanması	56
III.	İŞVEREN SENDİKASININ KURULUŞU	56
IV.	KONFEDERASYONUN KURULUŞU.....	57
V.	KURULUŞLARIN KATILMASI VEYA BİRLEŞMESİ.....	58
§ 5.	SENDİKA VE KONFEDERASYONUN ORGANLARI.....	59
I.	ZORUNLU ORGANLAR.....	59

1. Genel kurul	59
a. Oluşumu	59
b. Genel kurulun görev ve yetkileri:	60
c. Toplantı zamanı	62
aa. İlk genel kurul	62
d. Toplantıya çağrı	64
e. Çağrı yapılmaması	64
f. Genel kurulun toplantı ve karar yeter sayıları	65
g. Seçim gündemli genel kurul	65
aa. Seçimin yapılması	65
bb. Seçimlere itiraz	67
h. Genel kurul dışında yapılan delege seçimi	68
2. Genel kurul dışındaki zorunlu organlar	69
a. Genel kurul dışındaki organlara ilişkin ortak hükümler	69
aa. Üye sayıları	69
bb. Üyelerin nitelikleri	70
cc. Toplantı ve karar yeter sayıları	71
b. Yönetim kurulu	71
aa. Yönetim kurulu üyeliği	71
aaa. Üyeliğe seçilebilme koşulları ve üye seçimi	72
bbb. Üyelerin görev süresi ve sona ermesi	73
ccc. Üyelerin mal bildiriminde bulunma zorunluluğu	73
bb. Yönetim kurulunun görevleri	73
c. Denetleme kurulu	75
aa. Denetleme kurulu üyeliği	75
bb. Denetleme kurulunun görevleri	75
d. Disiplin kurulu	76
aa. Disiplin kurulu üyeliği	76
bb. Disiplin kurulunun görevleri	76
II. İHTİYARİ ORGANLAR	76

§ 6. ÜYELİĞİN KAZANILMASI	78
I. İŞÇİ SENDİKASI ÜYELİĞİ	78
1. Üyelik koşulları.....	78
a. İşçi sıfatına sahip olmak.....	78
b. On beş yaşını doldurmuş olmak	78
c. Sendikanın kurulu bulunduğu işkolunda çalışmak ..	78
d. Aynı anda aynı işkolunda başka bir sendikaya üyelik durumu	78
2. Üyeliğin kazanılması süreci.....	79
a. E-Devlet üzerinden başvuru ve üyeliğin kazanılma anı	79
b. Üyeliğin mahkeme kararıyla kazanılması	80
c. Kurucu üyelik.....	83
II. İŞVEREN SENDİKASI ÜYELİĞİ.....	83
1. İşveren sıfatına sahip olmak.....	83
2. Üyelik prosedürü.....	83
III. KONFEDERASYON ÜYELİĞİ	84
§ 7. ÜYELİK İLİŞKİSİNDEN DOĞAN HAK VE BORÇLAR.....	86
I. ÜYELİK İLİŞKİSİNDEN DOĞAN HAKLAR.....	86
1. Faaliyetlere ve yönetime katılma hakkı.....	86
2. Eşit davranılmasını ve ayrımcılık yasaklarına uyulmasını talep hakkı.....	86
II. ÜYELİK İLİŞKİSİNDEN DOĞAN BORÇLAR.....	87
1. Kararlara uyma borcu.....	87
2. Aidat ödeme borcu	87
a. Aidatın miktarı	87
b. Aidat borcunun askıda olması	88
c. Aidatın kaynaktan kesme usulüyle gönderilmesi	88
d. Aidatın kesilmemesi veya süresinde gönderilmemesi.....	89

e.	Yetkili sendikanın ihtilafı olduğu dönemde aidatın kesip gönderilmesi yükümlülüğü	91
f.	Aidat alacağına zamanaşımı ve görevli mahkeme..	92
§ 8.	ÜYELİĞİN ASKIYA ALINMASI VE SONA ERMESİ	93
I.	ÜYELİĞİN DEVAMINI ENGELLEMİYEN HALLER...	93
1.	Organlarda görev alma.....	93
2.	Geçici işsizlik.....	93
3.	Aylık veya toptan ödemeye rağmen çalışmanın devam etmesi.....	94
II.	ÜYELİĞİN ASKIYA ALINMASI	94
III.	ÜYELİĞİN SONA ERMESİ.....	94
1.	Üyeliğin kendiliğinden sona ermesi	94
2.	Üyeliğin istifa suretiyle sona ermesi	95
a.	İstifa usulü.....	95
3.	Üyeliğin ihraç suretiyle sona ermesi.....	96
4.	Konfederasyon üyeliğinden istifa ve ihraç	97
§ 9.	SENDİKAL FAALİYET GÜVENCESİ VE ÜYELİK GÜVENCESİ.....	98
I.	GENEL OLARAK	98
II.	6356 SAYILI KANUNA KADAR OLAN SÜREÇ.....	100
1.	İş güvencesinden önceki dönem	100
2.	İş güvencesinden (4773 sayılı Kanun) sonraki dönem..	101
III.	6356 SAYILI KANUN İLE BAŞLAYAN SÜREÇ	102
1.	Anayasa Mahkemesi'nin iptal kararından önceki durum.....	102
a.	Terim konusu.....	102
b.	İşe girişteki sendikal ayırım için de tazminat öngörülmesi	102
c.	Sendikal tazminat talebi ile işe iade davası arasındaki zorunlu bağlantının ortadan kaldırılması	103

d.	Sendikal tazminat talebi ve işe iade talebinin ayrılmasının değerlendirilmesi.....	106
e.	İptalden önce iş güvencesine tabi olmayanların durumu	107
2.	Anayasa Mahkemesi'nin iptal kararı ile ortaya çıkan durum	109
IV.	SENDİKAL TAZMİNATIN MİKTARI.....	113
V.	İSPAT YÜKÜ VE YARGI KARARLARI.....	115
VI.	AKSİNE ANLAŞMALARIN HÜKÜMSÜZLÜĞÜ.....	125
VII.	SENDİKA ÖZGÜRLÜĞÜNÜN TÜRK CEZA KANUNU İLE KORUNMASI.....	126
1.	Bireysel sendika özgürlüğünün engellenmesi	127
2.	Kollektif sendika özgürlüğünün engellenmesi.....	128
VIII.	FAALİYETİ ENGELLENEN SENDİKANIN TAZMİNAT TALEP HAKKI ÜZERİNE	129
§ 10.	İŞÇİ KURULUŞU YÖNETİCİLİĞİ VE GÜVENCESİ	132
I.	YÖNETİCİ KAVRAMI VE YÖNETİCİ İLE KURULUŞ ARASINDAKİ İLİŞKİ	132
II.	AMATÖR – PROFESYONEL YÖNETİCİ AYRIMI.....	133
III.	YÖNETİCİLİK GÜVENCESİ	134
1.	İşe geri dönme güvencesi.....	135
a.	Yararlanmanın koşulları	135
aa.	Yönetici seçilmesi nedeniyle işten ayrılma.....	135
bb.	Yöneticilik görevinin belirli nedenlerle son bulması.....	136
cc.	Bir ay içinde başvuru	136
b.	İşe geri dönme güvencesinin hükümleri.....	136
aa.	İşverenin işe başlatma zorunluluğu	136
bb.	İşverenin yöneticiyi işe başlatmaması	137
2.	Kıdem tazminatı alma olanağı	138
3.	İşçi kuruluşu yöneticilerinin sosyal güvenlik hakkı	139
4.	Amatör yöneticilerin durumu	140

§ 11. İŞYERİ SENDİKA TEMSİLCİLİĞİ VE GÜVENCESİ	141
I. ATANMASI.....	141
II. NİTELİKLERİ.....	141
III. SAYISI	142
IV. GÖREVLERİ	142
V. TEMSİLCİNİN GÖREV SÜRESİ VE SONA ERMESİ..	143
VI. TEMSİLCİNİN GÜVENCESİ.....	144
1. Feshe karşı korunma.....	144
a. Fesih tarihi ile mahkeme kararının kesinleştiği tarih arasındaki süre	145
b. Mahkeme kararının kesinleşmesinden sonraki süre.....	145
2. İş ve işyeri değişikliğine karşı korunma.....	147
3. Temsilci için ek güvence üzerine	148
VII. TEMSİLCİ GÜVENCESİNİN AMATÖR YÖNETİCİLER İÇİN DE UYGULANMASI.....	149
§ 12. KURULUŞLARIN DAVA EHLİYETİ.....	150
I. GENEL OLARAK	150
II. TÜZEL KİŞİLİK OLARAK.....	150
III. KURULUŞLARIN ORTAK MENFAATE İLİŞKİN DAVA EHLİYETİ.....	150
IV. SENDİKALARIN ÜYELERİ TEMSİLEN DAVA EHLİYETİ (TAKİP YETKİSİ)	154
§ 13. KURULUŞLARIN FAALİYETLERİ VE GELİR/ GİDERLERİNDEKİ SINIRLAMALAR.....	155
I. KURULUŞLARIN FAALİYETLERİNİN ÇERÇEVESİ	155
1. Tüzük ve amaç doğrultusunda faaliyet	155
2. Faaliyetten yararlandırmada eşitlik, ayırım yasaklarına uyma ve toplumsal cinsiyet eşitliğini gözetme.....	155
3. Faaliyetlerden üye olmayanların yararlanmasının kuruluşun iznine bağlı olması	156

II.	KURULUŞLARA SERBEST FAALİYETLER.....	157
	1. Sendikaların toplu iş sözleşmesi yapması ve toplu iş uyuşmazlığının tarafı olması.....	157
	2. Sendikaların işyeri sendika temsilcisi tayin etmesi.....	157
	3. Kuruluşların doğal afetlerde yardım yapması	158
	4. İşveren sendikalarının (primlerin karşılanması amacıyla) dayanışma ve yardım fonu oluşturması	159
	5. Sendikaların grev ve lokavt yardımları yapması	160
	6. Kuruluşların eğitim amaçlı yardımlar yapması	160
	7. Kuruluşların sanayi ve ticaret kuruluşlarına yatırım yapması	160
III.	FAALİYETLERDEKİ VE GELİR/GİDERLERDEKİ YASAKLAR.....	161
	1. Kuruluşların amaç dışı faaliyet yasağı.....	161
	2. Siyasi partilerle ilişkilerdeki yasaklar	161
	3. İşçi ve işveren kuruluşlarının birbirleriyle ilişkilerindeki yasaklar	162
	4. Kuruluşların yardım ve bağış almasına ilişkin sınırlamalar	163
§ 14.	FAALİYETLERİNİN DURDURULMASI, KAPATMA VE SONA ERME	164
I.	GENEL OLARAK	164
II.	FAALİYETİN DURDURULMASI VE KAPATMA SEBEPLERİ.....	164
	1. Tüzük ve belgelerde eksiklik ve kanuna aykırılık	164
	2. Cumhuriyetin temel niteliklerine ve demokratik esaslara aykırı faaliyet.....	165
III.	FAALİYETİN DURDURULMASININ HÜKÜMLERİ	165
	1. Tüzel kişiliğin devam etmesi.....	165
	2. Kayyım atanması.....	166
	3. Dayanışma aidatı ödeme borcunun ortadan kalkması.	166
IV.	SONA ERMENİN HÜKÜMLERİ	166

1. Tüzel kişiliğin sona ermesi..... 166
2. Malvarlığının tasfiyesi..... 166
3. Malvarlığının devri..... 166

İKİNCİ BÖLÜM TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİ HUKUKU

§ 15. TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİNİN TANIMI VE KONUSU 169

- I. TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİYLE DÜZENLENEBİLECEK ALANIN BELİRLENMESİNİN ÖNEMİ 169
- II. TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİNİN KONU İTİBARIYLA KAPSAMI 171
  1. İşçiler ve işverenlerin karşılıklı ekonomik ve sosyal durumları ve çalışma şartları kavramı.....171
  2. Toplu iş sözleşmesinin 6356 sayılı Kanunda öngörülen konusu..... 180
    - a. İş sözleşmesiyle ilgili hükümler 180
      - aa. İş sözleşmesinin yapılmasına ilişkin hükümler 180
      - bb. İş sözleşmesinin konusuna ilişkin hükümler....181
      - cc. İş sözleşmesinin sona ermesine ilişkin hükümler 183
    - b. Toplu iş sözleşmesi taraflarının karşılıklı hak ve borçlarına ilişkin hükümler 184
    - c. Toplu iş sözleşmesinin uygulanması, denetimi ve uyuşmazlıkların çözümüne ilişkin hükümler 185

§ 16. TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİNİN DÜZEYİ VE TÜRLERİ 186

- I. TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİNİN DÜZEYİ 186
- II. TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİNİN TÜRLERİ..... 186
  1. İşyeri toplu iş sözleşmesi..... 186
  2. İşletme toplu iş sözleşmesi..... 187

3. Grup toplu iş sözleşmesi	188
III. ÇERÇEVE SÖZLEŞME	190
§ 17. TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİNİN TARAFLARI VE YETKİ	
KAVRAMI.....	193
I. TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİNİN TARAFLARI.....	193
II. TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİ YETKİSİ.....	195
1. İşveren tarafının yetkisi	195
2. İşçi tarafının yetkisi	196
a. İşkolu barajı.....	198
aa. Oranı	198
bb. İşkolu barajının belirlenmesi (işkolu	
istatistikleri)	199
cc. İstatistiklerin yayımı ve itiraz.....	200
b. İşyeri/işletme/grup barajı	201
c. İşyerindeki/işletmedeki işçi sayısının belirlenmesi	210
aa. İşçi niteliğine sahip olanlar	210
bb. Muvazaalı işçi alındığı iddiası	212
cc. Derdest işe iade davalarının etkisi.....	215
dd. Yasal süre içinde bildirilenlerin esas alınması ..	216
§ 18. TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİ YETKİSİNİN ALINMASI	
(TESPİTİ)	218
I. BAŞVURU.....	218
1. Başvuru hakkına sahip olanlar.....	218
2. Başvuru Zamanı	218
3. Bir başka sendikanın başvurusu	219
4. Başvurunun içeriği.....	219
II. BAŞVURUNUN İNCELENMESİ VE BİLDİRİM.....	219
1. Başvuru gününe göre inceleme	219
2. Bakanlığın bildirimini	221
a. Olumsuz tespit bildirimini.....	221
b. Olumlu tespit bildirimini	221
3. Tespit bildirimine itiraz	221

a. İtiraz hakkına sahip olanlar ve itiraz süresi	221
b. Görevli makam ve yetkili mahkeme	222
c. İtiraz dilekçesinin kaydettirilmesi.....	225
d. İtirazın davalıları	227
e. İtirazın konusu ve incelenmesi	227
4. İtirazın sonucu	232
5. Kesin yetki belgesi verilmesi.....	233
6. Yetki belgesinin hükümden düşmesi	233
§ 19. TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİ GÖRÜŞMELERİ VE	
   İMZALANMASI.....	235
I. GÖRÜŞMEYE ÇAĞRI	235
1. Çağrı süresi	235
2. Çağrı tarihinin bildirim ve çağrıya tüm tekliflerin eklenmesi.....	235
II. GÖRÜŞMENİN BAŞLAYACAĞI YER VE ZAMANIN BELİRLENMESİ	236
III. GÖRÜŞMENİN BAŞLAMASI.....	236
1. İlk toplantı.....	236
2. Azami toplantı süresi.....	237
IV. TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİNİN İMZALANMASI, ŞEKLİ VE İLANI	237
V. İŞVERENİN, BİR BAŞKA YERDE UYGULANAN TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİNİ UYGULAYACAĞI TAAHHÜDÜNDE BULUNMASI.....	238
§ 20. TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİNİN SÜRESİ VE SONA ERMESİ	240
I. TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİNİN SÜRESİ	240
1. Toplu iş sözleşmesinin belirli süreli olması.....	240
2. Yasal en az ve en çok süre	240
a. Kural.....	240
b. İstisna	241
3. Sürenin sonradan değiştirilememesi	241

II.	TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİNİN YÜRÜRLÜK BAŞLANGICI	242
1.	Sözleşmenin imza tarihinde yürürlüğe girmesi.....	242
2.	Sözleşmenin imza tarihinden sonra yürürlüğe girmesi	242
a.	Kanundan doğan zorunluluk nedeniyle	242
b.	Tarafların anlaşmasıyla	243
3.	Sözleşmenin yürürlük tarihinin imza tarihinden önceye alınması (geriye etki)	243
a.	Sözleşmenin geriye etkili yürürlüğe konulmasının amacı.....	243
b.	Geriye etkili yürürlüğe koyabilme yetkisinin sınırları	244
aa.	Anayasal sınırlar	244
bb.	Fiili uygulama olanağı.....	245
c.	Geriye etkili yürürlüğe koymanın açıkça kararlaştırılması.....	245
d.	Geriye etkinin süresinin sınırı.....	246
aa.	Eski toplu iş sözleşmesinin bitimi tarihi.....	246
bb.	Yetki belgesi için başvurulduğu tarih	247
III.	TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİNİN SONA ERMESİ.....	248
IV.	TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİNİ SONA ERDİRMEYEN HALLER.....	249
§ 21.	YETKİ/TOPLU GÖRÜŞME SÜRECİ VEYA İMZADAN SONRA MEYDANA GELEN BAZI DEĞİŞİKLİKLER.....	252
I.	GENEL OLARAK	252
II.	TARAF İŞÇİ/İŞVEREN SENDİKASINDA MEYDANA GELEN DEĞİŞİKLİKLER.....	252
III.	SENDİKANIN YETKİYİ KAYBETMESİ	253
IV.	İŞKOLUNUN DEĞİŞMESİ.....	254
V.	İŞVERENİN SENDİKA ÜYELİĞİNİN SONA ERMESİ	254
VI.	İŞYERİNİN DEVRİ - İŞVERENİN DEĞİŞMESİ	254

1. İşletme veya işyeri toplu iş sözleşmesi bulunan bir işyerinin veya bir kısmının devri.....	255
2. İşletme toplu iş sözleşmesi uygulanan bir işverenin, aynı işkolunda yeni bir işyeri devralması.....	258
VII. İŞYERİNİN TAŞINMASI.....	259
§ 22. TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİNDE TARAFLARIN İRADELERİYLE SONRADAN DEĞİŞİKLİK YAPILMASI	260
I. GENEL OLARAK	260
II. TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİNDE SONRADAN DEĞİŞİKLİK KAVRAMI.....	260
III. SONRADAN DEĞİŞİKLİĞİN HUKUKİ NİTELİĞİ.....	262
IV. DEĞİŞİKLİK YAPMA YETKİSİ.....	262
V. DEĞİŞİKLİK YAPMA YETKİSİNE SAHİP OLANLAR VE USULÜ	263
VI. DEĞİŞİKLİK YAPMA YETKİSİNİN SÜRESİ	266
VII. DEĞİŞİKLİĞİN YAZILI ŞEKİLDE YAPILMASI	267
VIII. DEĞİŞİKLİĞİN İÇERİĞİ	267
1. Sözleşmenin sonradan değiştirilemeyecek unsurları ...	267
2. Sözleşmenin sonradan değiştirilebilecek unsurlarının değerlendirilmesi	268
a. Tarafların karşılıklı hak ve borçlarına ilişkin hükümlerde değişiklik	268
b. Doğmuş bulunan haklara ilişkin değişiklik	268
c. Gelecekteki haklara ilişkin değişiklik	274
d. Normların hukuki niteliğinde değişiklik	275
§ 23. TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİNİN İŞ SÖZLEŞMESİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ	276
I. DOĞRUDAN VE EMREDİCİ ETKİ	276
II. TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİNE AYKIRI PROTOKOL YAPILMASI: EMREDİCİ ETKİNİN TİPİK UYGULAMASI	278

III. EMREDİCİ ETKİNİN ENGELLENMESİ.....	280
1. Emredici etkinin tarafların iradesiyle ortadan kaldırılması.....	281
a. Düzenlemenin olumlu ve olumsuz yönleri.....	281
b. Emredici etkinin ortadan kaldırılmasının koşulları ve kapsamı.....	282
c. Emredici etkinin ortadan kaldırılmasının hükümleri.....	283
2. İşçi lehine hüküm.....	284
a. İşçi lehine hüküm kuralının kapsamı.....	284
b. İşçi lehine hüküm değerlendirmesinde statü değişiklikleri.....	286

§ 24. TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİYLE BAĞLILIK VE

YARARLANMA 293

I. İŞVEREN SENDİKASI ÜYELERİNİN TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİYLE BAĞLILIĞI.....	293
1. Bağlılığın Başlangıcı.....	293
2. Bağlılığın Sona Ermesi.....	293
II. TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİNİN TÜM İŞÇİLERE UYGULANACAK HÜKÜMLERİ.....	294
III. İŞÇİLERİN TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİNDEN YARARLANMASI.....	296
1. Taraf sendika üyelerinin yararlanması.....	296
a. Yararlanmanın başlangıcı.....	296
aa. İmza tarihinde üye olan işçiler.....	297
bb. İmza tarihinde iş sözleşmesi sona ermiş işçilerin durumu.....	299
cc. İmza tarihinden sonra üye olan işçiler.....	299
b. Üye sıfatıyla yararlanmanın sona ermesi.....	301
2. Taraf sendikaya üye olmayanların yararlanması.....	302
a. Dayanışma aidatı ve sendika özgürlüğü ilişkisi.....	302
b. Dayanışma aidatı ödeyerek yararlanma koşulları...304	
aa. Yararlanma hakkına sahip bulunan işçiler.....	304

bb. Talepte bulunulması	304
aaa. Talebin muhatabı	305
bbb. Talebin kabulünün gerekmemesi	305
cc. Dayanışma aidatının miktarı ve ödenmesi	305
dd. Dayanışma aidatı ödeyerek yararlanmanın başlangıcı.....	306
ee. Dayanışma aidatı ödeyerek yararlanmanın sona ermesi	308
c. Yararlanmanın devam etmesine rağmen dayanışma aidatı ödeme yükümünün ortadan kalkması.....	308
IV. TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİNDEN YARARLANAMAYAN İŞÇİLER	309
1. Grev sırasında işyerinde çalışmış bulunan işçiler.....	309
2. Toplu iş sözleşmesi taraflarının anlaşmasıyla kapsam dışı bırakılan işçiler (kapsam dışı personel)	312
3. İşveren vekilleri ve işvereni görüşmelerde temsil edenler.....	313
V. YARARLANMAYA İLİŞKİN BAZI SÖZLEŞME KAYITLARI.....	314
1. Kapalı işyeri şartı.....	314
2. Yararlandırmama kaydı.....	315
3. Sözleşme farkının güvencelenmesi (korunması) kaydı - İşverenin sendika üyesi olmayanlara dilediği hakları sağlama serbestisinin incelenmesi	317
§ 25. TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİNİN TEŞMİLİ	323
I. GENEL OLARAK	323
II. TEŞMİLİN KOŞULLARI	324
1. İlgililerin talebi	324
2. Yüksek Hakem Kurulu'nun görüşünün alınması	324
3. Teşmil edilecek toplu iş sözleşmesi ve uygulanacağı işyeri	324
4. Zorunlu değişikliklerin yapılması.....	325

5. Kararın yayınlanması ve gerekçe.....	326
6. Yürürlük tarihi	326
III. TEŞMİLİN HÜKÜMLERİ.....	326
1. Teşmilin tarafların karşılıklı hak ve borçlarını kapsayamaması	326
2. Teşmil edilen hükümlerden yararlanmanın üyelik sıfatına bağlı olmaması.....	327
3. Teşmilin süresi ve sona ermesi.....	327
§ 26. TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİNİN SONA ERMESİNİN HÜKÜMLERİ.....	329
I. GENEL OLARAK	329
II. TARAF SIFATININ ORTADAN KALKMASI.....	329
III. YENİ TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİNİN UYGULANMAYA BAŞLANABİLMESİ.....	329
IV. ARD ETKİ (TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİNİN İŞ SÖZLEŞMESİNE İLİŞKİN HÜKÜMLERİNİN DEVAMI)	330
1. Ard etkinin kapsamı	330
2. Ard etkiden yararlanacak işçiler	331
3. Ard etkinin sona ermesi.....	333
§ 27. TOPLU GÖRÜŞMEDE ANLAŞMA SAĞLANAMAMASI HALİNDE ARABULUCULUK	335
I. ARABULUCU TAYİNİ.....	335
1. Olağan arabuluculuk	335
a. Tayin halleri	335
aa. İlk toplantıya gelmeme veya görüşmeye başlamama	335
bb. Toplantıya devam etmeme	336
cc. Toplu görüşme süresi içerisinde tarafların anlaşamadıklarını tespit etmesi.....	336
dd. Toplu görüşme süresinin dolması	336
b. Durumun görevli makama bildirilmesi ve arabulucu tayini.....	336

2. Arabulucunun görev süresi	337
3. Arabulucunun anlaşma sağlaması.....	337
4. Arabulucunun anlaşma sağlayamaması	338
II. OLAĞANÜSTÜ ARABULUCULUK.....	338
III. ARABULUCULUK SİSTEMİ	339
1. Seçici kurul	339
2. Arabulucunun tanımı ve nitelikleri	340
IV. ARABULUCULARIN SEÇİMİ VE İLANI.....	341
V. ARABULUCULARIN GÖREVLENDİRİLMESİ VE ÇALIŞMA ESASLARI.....	341
VI. Arabulucuların görevlendirilemeyeceği uyuşmazlıklar.....	342
§ 28. TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİNİN UYGULANMASINA İLİŞKİN YORUM VE EDA DAVALARI	343
I. GENEL OLARAK	343
II. YORUM DAVASI.....	343
III. TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİNDEN DOĞAN ALACAKLARDA FAİZ	345

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM İŞ MÜCADELESİ HUKUKU

§ 29. İŞ UYUŞMAZLIĞININ TÜRLERİ	349
I. BİREYSEL İŞ UYUŞMAZLIĞI-TOPLU İŞ UYUŞMAZLIĞI.....	349
II. HAK UYUŞMAZLIĞI-MENFAAT UYUŞMAZLIĞI.....	350
§ 30. TOPLU İŞ UYUŞMAZLIĞININ GREV VE LOKAVT YOLUYLA ÇÖZÜMLENMESİ	351
I. GREV VE LOKAVTIN ANAYASAL TEMELİ	351
II. GREV KAVRAMI VE UNSURLARI.....	352
1. Grev kavramı	352
2. Grevin unsurları	352

-
- a. İşçilerin işi bırakması 352
  - b. Çalışılması gereken bir işin bırakılması..... 353
  - c. İş bırakmanın topluca çalışmamak suretiyle faaliyeti durdurmak veya aksatmak amacı taşıması 353
  - d. Topluca çalışmamanın işçilerin aralarında anlaşmaları veya bir kuruluşun kararına uymaları suretiyle olması..... 354
  - e. İş bırakmanın süresi 355
  3. Grev sayılmayan iş bırakma halleri 355
    - a. İşçinin ücretinin ödenmemesi 355
    - b. İş sağlığı ve güvenliği bakımından yakın, acil ve hayati bir tehlikenin ortaya çıkması..... 356
    - c. İş sağlığı ve güvenliği bakımından idari tasarrufla işin durdurulması..... 356
  4. Yasal grevin unsurları 357
    - a. Toplu iş sözleşmesi yapılması sırasında uyuşmazlık çıkması..... 357
    - b. Yasal usulün yerine getirilmesi..... 360
      - aa. Kararın alınması ve ilanı 360
      - bb. Uygulama tarihinin bildirilmesi ve ilanı 361
    - c. Karar ve uygulama sürelerine uyulmamasının yaptırımını 362
    - d. Grev kararının kapsamı 363
    - e. Geçici veya sürekli grev yasaklarının bulunmaması 363
      - aa. Sürekli grev (ve lokavt) yasakları..... 363
      - bb. Belirli hallere ilişkin geçici yasaklar 367
      - cc. Grev ve lokavtın Bakanlar Kurulu kararıyla ertelenmesi..... 368
        - aaa. Ertelemenin koşulları..... 369
        - bbb. Ertelemenin hükümleri 374
    - f. İş mücadelesinin grev oylamasıyla engellenmesi.... 375
      - aa. Oylama talebi 376

bb. Oylama yapılması yeter sayısı	377
cc. Oylamanın yapılması ve sonuçları	377
dd. Grev oylamasına itiraz.....	379
ee. Oylamanın sonucu.....	380
aaa. Oylamada grevin yapılmaması sonucunun çıkması.....	380
bbb. Oylamada grevin yapılması sonucunun çıkması.....	380
5. Grev (ve lokavt) halinde mülki amirin yetkileri	384
§ 31. İŞ MÜCADELESİ YASAKLARINDA UYUŞMAZLIĞIN ÇÖZÜMÜ.....	386
I. GENEL OLARAK	386
II. UYUŞMAZLIĞIN YÜKSEK HAKEM KURULU TARAFINDAN ÇÖZÜLECEĞİ HALLER	386
1. İş mücadelesinin yasak olduğu hallerde.....	386
2. İş mücadelesinin ertelendiği hallerde.....	387
3. Grev oylaması halinde.....	387
III. UYUŞMAZLIK YÜKSEK HAKEM KURULUNA İNTİKAL ETTİKTEN SONRA TARAFLARIN YETKİSİ	388
IV. İŞLETMEYE DAHİL İŞYERLERİNİN BAZILARINDA İŞ MÜCADELESİ YASAĞI OLMASI HALİNDE UYUŞMAZLIĞIN ÇÖZÜMÜ	388
V. YHK'NIN YAPISI, ÇALIŞMASI VE KARARLARININ NİTELİĞİ.....	390
1. Yapısı.....	390
2. Kurulun oluşumu	391
3. Yönetimi.....	392
4. Kurulun çalışması	392
5. Yüksek Hakem Kurulu kararlarının kesin olmasının anlamı.....	393
§ 32. LOKAVT KAVRAMI.....	395
I. LOKAVT KAVRAMI	395

II.	LOKAVTIN UNSURLARI	395
1.	İşçilerin işten geçici olarak ve topluca uzaklaştırılması	395
2.	Uzaklaştırmanın faaliyeti tamamen durduracak şekilde olması	396
3.	İşveren kararı.....	396
III.	YASAL LOKAVTIN UNSURLARI	396
1.	Toplu iş sözleşmesi yapılması sırasında uyuşmazlık çıkması.....	396
2.	Yasal usulün yerine getirilmesi.....	397
a.	Kararın alınması.....	397
b.	Uygulama tarihinin bildirilmesi	398
3.	Geçici veya sürekli lokavt yasaklarının bulunmaması .	398
IV.	LOKAVT KARARININ KAPSAMI.....	399
§ 33. YASAL GREV VE LOKAVTIN İŞ SÖZLEŞMESİ BAKIMINDAN HÜKÜMLERİ		401
I.	İŞ SÖZLEŞMESİNİN ASKIYA ALINMASI	401
II.	ASKI HALİNİN BAŞLAMASI VE SONA ERMESİ	402
III.	YASAL GREV VE LOKAVTIN İŞ SÖZLEŞMESİ TARAFLARININ BORÇLARINA ETKİSİ.....	403
1.	Yasal grev ve lokavt sırasında askıda kalan borçlar.....	403
a.	İşçinin işgörme borcu.....	403
b.	İşverenin ücret ödeme borcu	403
aa.	Grev ve lokavt anına kadar işlemiş ücretler bakımından.....	403
bb.	Grev ve lokavt süresi için ücret ödenmesi bakımından.....	404
aaa.	Asıl ücret ve ücret ekleri bakımından.....	404
bbb.	Hafta tatili ücreti ödenmesi bakımından	405
ccc.	Ulusal bayram ve genel tatil günü ücreti bakımından	406
ddd.	İşverenin aidat kesme ve gönderme yükümlülüğü.....	407
2.	Yasal grev ve lokavt sırasında askıda kalmayan borçlar	407

IV. YASAL GREV VE LOKAVTIN İŞ SÖZLEŞMESİNİ FESİH HAKKINA ETKİSİ.....	408
1. İş sözleşmesinin haklı/geçerli nedenle feshine etkisi ...	409
a. Yasal grev ve lokavtın haklı/geçerli neden oluşturmaması.....	409
b. Feshi ihbar sürelerine etkisi	411
aa. Grev ve lokavt sırasında feshi ihbarda bulunulması	411
bb. İşlemeye başlayan feshi ihbar süresinin grev ve lokavt nedeniyle durması.....	412
c. İş sözleşmesinin grev nedeniyle feshedilmesi	413
V. GREVE KATILMAKTAN VAZGEÇİRMEYE YÖNELİK İŞLEMLER	413
VI. YASAL GREV VE LOKAVTTA GEÇEN SÜRENİN ETKİSİ.....	415
1. Yıllık ücretli izin hakkının doğumu ve miktarına etkisi	415
2. Belirli süreli iş sözleşmesine etkisi	416
3. Deneme süresine etkisi	417
4. Kıdem ve ihbar tazminatı ile iş güvencesine esas hizmet süresine etkisi	417
5. Diğer kıdeme bağlı haklara etkisi	418
§ 34. YASAL GREV VE LOKAVTIN İŞ GÖRME BORCUNU GEÇİCİ OLARAK ORTADAN KALDIRAN HALLERLE BİRLEŞMESİ	419
I. GENEL OLARAK	419
II. YASAL GREV VE LOKAVT SIRASINDA YILLIK ÜCRETLİ İZİNİN KULLANILMASI	420
1. Yıllık izin kullanılırken grev ve lokavt başlaması.....	420
a. Grev başlaması	420
b. Lokavt başlaması	422
2. Yıllık iznin grev ve lokavt başladıktan sonra kullanılması	423

III. GREV VE LOKAVTIN İSTİRAHAT SÜRESİNE RASTLAMASI	424
1. Grevin işçi istirahatli iken başlaması	424
2. İşçinin grev sırasında hastalanması	427
3. Lokavtın işçi istirahatli iken başlaması	427
§ 35. YASAL GREV VE LOKAVTIN KONUT HAKKINA ETKİSİ.....	428
I. GENEL OLARAK	428
II. 6356 md. 69 KAPSAMINDA KONUT KAVRAMI.....	428
III. KONUTTAN YARARLANMANIN KOŞULLARI.....	429
1. Konutun iş sözleşmesine bağlı olarak sağlanmış olması	429
2. İş sözleşmesinin yasal grev ve lokavt nedeniyle askıda olması	430
IV. KONUTTAN YARARLANMANIN HÜKÜMLERİ	430
1. Yararlanmanın süresi.....	430
2. İşçinin konut masraflarını ödeme yükümü	430
3. İşverenin konuttan yararlanmayı engellememe yükümü.....	431
§ 36. YASAL GREV VE LOKAVT SIRASINDA KORUMA İŞLERİNİN YERİNE GETİRİLMESİ	432
I. GENEL OLARAK	432
II. İŞ MÜCADELESİNİN NİTELİĞİ VE KORUMA İŞLERİYLE İLİŞKİSİ.....	432
III. KORUMA İŞLERİNİN KAPSAMI.....	433
IV. KORUMA İŞLERİNİN SÜREYE BAĞLI OLMAMASI.	436
V. KORUMA İŞLERİNDE ÇALIŞTIRILACAK İŞÇİLERİN TESPİTİ.....	437
1. İşçi kadrosunun tespiti.....	437
a. İşverenin tespit yetkisi	438
b. Tespite İtiraz	438
aa. İtirazın süresi.....	438

bb. İtirazın konusu	438
cc. İtirazda görevli ve yetkili mahkeme	439
dd. Davanın görülmesi.....	439
c. Tespitin birlikte yapılabilmesi.....	439
d. Görevli makamın tespit yetkisi	440
aa. Görevli makamın tespitini gerektiren haller ...	440
bb. Görevli makamın tespitine itiraz.....	442
e. Tespit zamanının isabetsizliği.....	443
2. İşçilerin ismen belirlenmesi	443
VI. KORUMA İŞLERİNDE ÇALIŞMANIN HÜKÜMLERİ	444
1. Koruma işleri yükümünün iki taraflı olması	444
2. Çalışma ve çalıştırma yükümüne aykırı davranışın yaptırımını.....	445
a. Hukuki yaptırım.....	445
b. İşverenin yeni işçi alma olanağı.....	445
c. Cezai yaptırım.....	446
3. Koruma işlerinde çalışan işçilerin toplu iş sözleşmesinden yararlanabilmesi	446
§ 37. YASAL GREV VE LOKAVTIN SENDİKANIN YETKİ VE SORUMLULUKLARI BAKIMINDAN SONUÇLARI ..	447
I. ZARARDAN SORUMLULUK	447
1. Sendikanın sorumluluğu.....	447
2. Sendikanın kendi kusuru ile verdiği zarardan sorumluluğu	447
3. İlgili kişilerin şahsi sorumluluğu.....	448
4. Zararın kapsamı.....	448
II. TARAF İŞÇİ SENDİKANIN GREV GÖZCÜSÜ TAYİN ETMESİ.....	449
III. TARAF İŞVEREN SENDİKASININ LOKAVT GÖZCÜSÜ TAYİN ETMESİ	450

§ 38. YASAL GREV VE LOKAVTIN SENDİKA İLE ÜYESİ ARASINDAKİ İLİŞKİ BAKIMINDAN SONUÇLARI.....	452
I. GENEL OLARAK	452
II. ÜYENİN SENDİKA KARARLARINA UYMA YÜKÜMÜ	452
III. GREV VE LOKAVT SIRASINDA ÜYELERE YARDIM YAPILMASI	453
1. Grev ve lokavt fonları ile yardımda bulunabilme olanağı.....	453
2. Yardımın organizasyonu.....	454
3. Yardımın tüzükte düzenlenmesi zorunluluğu.....	455
4. Grev ve lokavt ödeneği ve verilmesinde uyulması gereken kurallar	456
§ 39. YASAL GREVİN GREVE KATILMAYAN İŞÇİLERE İLİŞKİN SONUÇLARI	458
I. GENEL OLARAK	458
II. İŞVERENİN GREVE KATILMAYAN İŞÇİLERİ ÇALIŞTIRMAMA HAKKI.....	458
1. Çalıştırmama hakkının kapsamı	458
2. Çalıştırmama hakkının hükümleri	459
III. GREVE KATILMAYAN İŞÇİLERİN TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİNDEN YARARLANAMAMASI.....	461
§ 40. YASAL GREV VE LOKAVTIN İŞ SÖZLEŞMESİ TARAFLARININ ÇALIŞMA VE ÇALIŞTIRMA SERBESTİSİNE İLİŞKİN SONUÇLARI.....	462
I. GENEL OLARAK	462
II. İŞVERENİN İŞ SÖZLEŞMESİ ASKIDA KALAN İŞÇİLERİN YERİNE BAŞKA İŞÇİ ÇALIŞTIRMAMA YÜKÜMÜ	463
1. Yükümlülüğün uygulanması	463
a. Süresi	463
b. Kapsamı	464

2. Yeni işçi alma yasağının istisnası	468
3. Yükümlülüğe aykırılığın yaptırımını	469
a. Aykırılığın tespiti.....	469
b. Yaptırım	469
III. İŞ SÖZLEŞMESİ ASKIDA KALAN İŞÇİLERİN BAŞKA İŞVEREN YANINDA ÇALIŞMAMA YÜKÜMÜ	470
1. Yükümlülüğün kapsamı.....	470
2. Yaptırımını.....	471
IV. ÇALIŞAN İŞÇİLERİN ÜRETTİĞİ ÜRÜNLERİN DIŞARI ÇIKARILMASI.....	472
§ 41. YASAL GREV VE LOKAVTIN SOSYAL SİGORTALARA İLİŞKİN SONUÇLARI	475
I. GENEL OLARAK	475
II. YASAL İŞ MÜCADELESİ VE SOSYAL SİGORTA İLİŞKİSİ.....	475
1. Sosyal sigorta ilişkisinin devamı	475
2. Sigortalılık niteliği ve sigortalılık süresi bakımından etkisi	475
3. Bildirim ve prim ödeme yükümlülükleri bakımından etkisi	476
III. YASAL GREV/LOKAVTTA GEÇEN SÜRELERİN BORÇLANMASI	477
§ 42. YASA DIŞI GREV VE SONUÇLARI	478
I. YASA DIŞI GREV KAVRAMI	478
II. TOPLU EYLEM HAKKI ÜZERİNE	479
1. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin toplu eylem hakkına ilişkin kararları.....	480
2. Yargıtay'ın yaklaşımı.....	482
a. Türk Hava Yollarına ilişkin kararlar	482
b. Mersin Limanına ilişkin kararlar.....	487

c. Metal sektöründe gerçekleşen eylemlere ilişkin kararlar	489
aa. Kocaeli'nde gerçekleşen eylemlere ilişkin kararlar	489
bb. Bursa'da gerçekleşen eylemlere ilişkin kararlar	492
3. Anayasa Mahkemesi'nin yaklaşımı	493
4. Kişisel görüşümüz	497
III. YASA DIŞI GREVİN HUKUKİ SONUÇLARI	507
1. İş sözleşmesini derhal fesih hakkı	507
a. Koşulları	507
aa. Yasa dışı grevin uygulanmaya başlamış olması	507
bb. İşçinin yasa dışı grevle ilgisinin bulunması	508
cc. İşçinin kusurlu olması	508
dd. İspat yükü	508
aaa. Grevin yasa dışı olduğunun ve işçinin grevle ilgili bulunduğu ispatı	509
bbb. İşçinin kusurlu olduğunun ispatı	509
b. Yasa dışı grev nedeniyle feshin niteliği ve hükümleri	511
aa. Feshin hukuki niteliği	511
bb. Yasa dışı grev nedeniyle fesihle hakdüşümü süresi	511
2. Yasa dışı grevde geçen süre için işçinin ücrete hak kazanamaması	512
3. Yasa dışı greve katılan işçilerin yerine başka işçi çalıştırma olanağı	512
4. Yasa dışı greve katılan işçilerin konuttan yararlanma durumu	513
5. Yasa dışı greve katılmayan işçilerin durumu	513
6. İşverenin yasa dışı grev nedeniyle uğradığı zararları talep etme hakkı	514
a. Zarar talebinin temeli	514

b. Zarardan sorumlu olanlar	515
aa. İşçi kuruluşunun sorumluluğu.....	515
bb. Greve katılan işçilerin sorumluluğu	516
c. Zararın kapsamı.....	517
d. İşverenin müterafik kusuru nedeniyle tazminattan indirim yapılması.....	519
e. İspat yükü.....	521
7. İşçi sendikasının üyesine karşı sorumluluğu.....	521
IV. YASA DIŞI GREVİN CEZAİ SONUÇLARI	522
§ 43. YASA DIŞI LOKAVT VE SONUÇLARI	523
I. YASA DIŞI LOKAVT KAVRAMI.....	523
II. YASA DIŞI LOKAVTIN HUKUKİ SONUÇLARI.....	523
1. İş sözleşmesi bakımından sonuçları.....	523
a. İş sözleşmesinin ihlali	523
b. İhlalin doğurduğu hukuki sonuçlar	524
aa. İşçinin yasa dışı lokavt süresine ilişkin ücretini talep hakkı.....	524
bb. Diğer zararlarını talep hakkı.....	525
cc. İş sözleşmesini haklı nedenle fesih hakkı	525
2. Yasa dışı lokavt halinde taraf işveren sendikasının sorumluluğu	526
3. İşveren tarafının işçi sendikası karşısındaki sorumluluğu	526
III. YASA DIŞI LOKAVTIN CEZAİ SONUÇLARI	527
§ 44. GREV VE LOKAVTIN YASA DIŞI OLUP OLMADIĞININ TESPİTİ DAVASI	529
I. TESPİT DAVASININ KONUSU.....	529
II. TESPİT DAVASININ TARAFLARI.....	529
III. DAVANIN AÇILABİLECEĞİ SÜRE.....	530
1. Davanın grev ve lokavt kararı verildikten sonra veya uygulanırken açılabilmesi	530

2.	Grev ve lokavtın sona ermesinin davanın devamına engel olmaması	532
a.	Grev ve lokavtın karar aşamasında kalmış olması .	533
b.	Grev ve lokavtın uygulamaya konulması	533
IV.	DAVANIN GÖRÜLMESİ VE TESPİT KARARI	534
1.	Görevli ve yetkili mahkeme	534
2.	Mahkemece tedbir kararı verilebilmesi	534
3.	Tespit hükmünün verilmesi	535
a.	Tespit hükmünün davanın açıldığı tarihteki duruma ilişkin olması.....	535
b.	Tespit hükmünün etkisi	535
aa.	Tespit hükmünün tarafların üyelerini bağlayıcı niteliği	535
bb.	Tespit hükmünün ceza davasında kesin delil oluşturması	536
§ 45.	GREV VE LOKAVTIN SONA ERMESİ	538
I.	GREV VE LOKAVTIN KENDİLİĞİNDEN SONA ERMESİ	538
1.	Toplu iş sözleşmesinin imzalanması.....	538
2.	Grevi uygulayan sendikanın ortadan kalkması	538
II.	ERTELEME KARARI VERİLMESİ	538
III.	GREV VE LOKAVTIN TARAFLARIN KARARIYLA SONA ERMESİ	538
IV.	İŞÇİ SENDİKASININ ÜYE KAYBI NEDENİYLE GREVİN KALDIRILMASI.....	539
1.	Koşulları	539
2.	Grevin kaldırılmasının yetki belgesine etkisi.....	541
V.	GREV VE LOKAVTIN KÖTÜYE KULLANMA NEDENİYLE DURDURULMASI	547
	KAYNAKÇA	553